

LATVAS

No. 4. Metai VIII

Sausio-Jan. 21, 1928

LTSR valst.
respublikinė
biblioteka

L A I V A S (THE SHIP)

Published Weekly by "Draugas," Publishing Co.

Entered as second-class July 12, 1921 at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

PRENUMERATOS KAINA:

Metams	\$2.00
Pusei metų	\$1.00
Vienam num.	\$0.05

SUBSCRIPTION RATES:

One Year	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single Copy	\$0.05

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.,

2334 So. Oakley Avenue

Chicago, Illinois

III. SEKMADIENIS PO TRIJŲ KARALIŲ.

Evangelija

MATO 8, 1-13.

ANUO metu, kada Jėzus nužengė nuo kalno, jį sekė daug minių. Ir štai, raupsuotas priėjo, pagarbino jį ir tarė: Viešpatie, jei nori, gali padaryti mane nesuteptą. Jėzus, ištiesęs ranką, prisilietė jo ir tarė: Noriu, būk nesuteptas! Ir tuojau jis pagijo iš savo raupsų.

Jėzus gi jam tarė: Veizdėk, kad niekam nesakytumei; bet eik, pasirodyk kunigui ir atnašauk dovaną, kurią yra įsakęs Mozė, jiems paliudyti. Kuomet jis ėjo į Kaparnaumą, prie jo prisitino šimtininkas ir meldė jį sakydamas: Viešpatie! mano tarnas guli namie stabo ištiktas ir skaudžiai kančias. Jėzus jam tarė: Aš atesiu ir jį pagydysiu. Bet šimtininkas atsakydamas kalbėjo: Viešpatie, aš nevertas, kad tu įeitumei po mano stogu, bet tark tikrai žodį, ir mano tarnas pasveiks. Nes ir aš esu žmogus, po valdžia pastatytas, ir turiu po savim kareivių; aš sakau šitam: Eik, ir jis eina; kitam: Ateik, ir jis ateina; ir savo tarnui: Tai daryk, ir jis daro. Girdėdamas tai Jėzus stebėjosi ir ėjusiems paskui save tarė: Iš tikrųjų, sakau jums, aš neradau taip didžio tikėjimo Izraelyje.

Lekcija.

ROM. 12. 16-21.

NELAIKYKITE patys savęs išmintingais. Niekam piktumu už piktą neatsimokėkite; rupinkitės tuo, kas gera, ne tik Dievo akyvaizdoje bet ir visų žmonių. Jei gali būti, kiek nuo jūsų paveikna, būkite taikoje su visais žmonėmis. Nekeršykite patys, mylimiausieji! bet duokite vietas rustybei; nes yra parašyta: Mano kerštas; aš atsilyginsiu, sako Viešpatys. Taigi, jei tavo neprietelis alksta, papenk jį; jei jis trokšta, duok jam atsigerti. Nes tai darydamas, tu krausi žarijas ant jo galvos. Neįsiduok apgalėti savęs piktumui, bet apgalėk piktą gerumu.

Taigi, aš sakau jums, daugelis iš rytų ir vakarų ateis ir sėsis prie stalo dangaus karalystėje, draug su Abraomu, Izaoku ir Jokubu; karalystės gi vėlai bus išmesti laukan į tamsybes; ten bus verksmo ir dantų griežimo.

Šimtininkui gi Jėzus tarė: Eik, ir tebuna tau, kaip tikėjai. Ir tą pačią valandą tarnas pagijo.

Užsakykite "LAIVĄ" Savo Giminėms Į Lietuvą

Lietuvos Tikybinis Stovis.

Kad kaip reikiant nupiešus Lietuvos tikybinį stovį prieš ir po karo, tai reikėtų surašyti didžiausius toms, ką istorikai, reikia viltis, ir padarys; aš gi rašydamas apie šitą "Laive", turiu ir galiu noromis-nenoromis pasitenkinti vien tiktais bendrais bruožais, apleisdamas įžymių asmenų vardus, kurie buvo sulošę ir šiandieną dar lošia svarbų Lietuvos tikybos istorijoje vaidmenį. Turiu vilties, jog skaitytojai dovanos man šituos trukumus.

Paprastai, tikybiniai jausmai kilsta aukštyn, esant persekiojimams tikybos. Šitą parodo mums istorija. Tas pats dėjosi ir Lietuvoje. Rusų valdžia primygtinai stengėsi lietuvius supravoslavinti ir surusinti: mokyklose — aukštesnėse ir liaudies mokyklose — buvo užginta mokyti tikybos lietuvių kalba; buvo uždrausta lietuvių kalba spauda; buvo nevalia net ir laikyti maldaknygių, lietuviškai sustatytų. Mokiniai net ir poterių buvo mokinami rusiškai, varomi į cerkves ant pravoslavų pamaldų; jau buvo visai bepradedą net rusiškai ir mąstyti, netiktai kalbėti. Jų dauguma buvo pakliuvusi antitikybinųjų, priešvalstybinių organizacijų įtakon, per ką jų netiktai tikyba susilpnėjo ar išnyko visai, bet ir daugumoje ištautėjo; ypač kad dauguma inteligentijos — gydytojai, advokatai ir kiti, negaudami vietos Lietuvoje, turėjo vykti Rosijon, kur visai surusėdavo. Šita visa inteligentija, susidurdama su Lietuvos liaudimi, darė

labai neigiamos įtakos, išraudama iš jos širdies tikybinius ir tautinius jausmus.

Likusioji ant vietos bajorija, budama pati ištvirkusi ir turėdama noro sulenkinti liaudį, netiktai nieko nebuvo padariusi gero lietuviams gelbėti, bet dar buvo prisidėjusi prie žudymo jos.

Visą šitą suglaudus kruvon, rodėsi, jog Lietuva nieku budu nebegalėsianti išsilaikyti ir turėsianti žlugti — supravoslavėti ir surusėti. Tačiau jai gelbėtis padėjo Romos-katalikų Bažnyčia ir josios tikrieji vaikai — kunigai ir doroji, likusi Lietuvoje inteligentija.

Rusų valdžios prispausta, Lietuva nešė sunkų jungą: atsiųstieji iš Rusijos gilumos valdininkai-gubernatoriai, isprauninkai, pristovai, urėdninkai ir žandarai — žiurėjo į lietuvius, kaipo į savo praturtėjimo šaltinį, o turėdami įsakymą pravoslavinti ir rusinti, jie neapsakomai spaudė juos taip, kad lietuvis jautėsi pikčiau vergo — uriadninkas, ką norėjo, tą su jais darė. Bažnyčia, pamaldos, iškilmės, pamokslai buvo žmonėms vienintėlė paguoda. Čia jie jautėsi, žmonės esą, vienos Bažnyčios vaikai, vieno tikėjimo pasekėjai. Jie visa širdimi prisirišę prie Bažnyčios ir tikėjimo, prie savo dvasios vadovų. Jie buvo prisirišę ne tiek protu, kiek širdimi. Tikėjimą, Bažnyčios įsakymus jie statė už visą aukščiau.

Šiam tikėjimui ir prisirišimui prie Bažnyčios palaikyti, vyskupai ir patys ir per kunigus rupinosi mokyti tikybos.

Bet tikybos išmokyti negana yra žodžių, reikalinga yra knygų; o tuo tarpu spauda yra smarkiausiai užginta. Vyskupai ir jų paraginai kunigai neatsižvelgia šito: rašo patys (v. Valančius, Katelė Juzumavičius ir daugybė kitų) maldaknyges, giesmynus (kantičkas), elementorius (abecėles), rašo pamokslus, šventadienių skaitymas (k. P. Viksva) ir tam panašias knygas, daugiausia dvasinio turinio.

Rusijoje jų negalima spaudinti; tai gi visas darbas persikelia Tilžėn (Mauderodo spaustuvėn). Iš ten gabenama kontrabandos keliu. Del šito nukenčia daugybė kunigų, daugybė pasišventusių žmonių, kurių ne vienas yra supuvęs Siberijoje, arba kituose Rusijos kalėjimuose. Bet šitas nenubaidė žmonių, nes jiems rupi tikėjimas, kurį pažinti trokšta Lietuvos liaudis.

Viešai nė mokyti, nė mokytis draudžiama. Už tą grėsia sunkiausia bausmė. Ir štai čia pasirodo didžiausias pasišventimas taip šiandieną paniekintųjų "davatkų". — Jos tai labiausia buvo užsiėmusios mokyti vaikus skaityti. Užsidariusios kur "kamaroje", suspietę po keletą ir kelioliką vaikų, mokydavo juos skaityti ir katekizmo. Mokslas baigdavosi paskaitimu Mišių maldų ir litanijomis, bet žmonės bendrai išmoko taip skaityti, kad tiktai iš tukstanties keletas skaityti nemokėjo.

Žmonės matydami kunigus tiek nukenčiant, prisirišo prie jų visa širdimi, ir per tą prie savo tikėjimo. Jie gerbė už visą labiau Bažnyčią ir už ją buvo pasiriję net ir kraują pralieti, ką

ir buvo parodę Kražių įvykyje, kur šimtai žmonių, gindami savo bažnyčią, buvo sunkiai nukentėję. Nebuvo tai tau tinis, bet tikybinis judėjimas.

Greta su kunigais pradėjo ir pasauliniai rupintis plėsti apšvietimą, bet jau ypač tautinį susipratimą daigenti. Iki 1904 metų, kada buvo užginta spaudos laisvė, Tilžėje buvo pasirodę įvairių laikraščių, knygų ir knygelių. Tarp jų buvo ir prieštikybinės pakraipos, bet šitos nė kiek nepakenkė žmonių tikėjimui. Platintojai šitos pakraipos raštų buvo dažniausia sodžiaus amatininkai, dažniausia ištvirkėliai — kriaučiai, šiaučiai ir t. p.

Nuo leidimo spausdinti lietuvių kaiboje knygas ir laikraščius, šalia katalikiškųjų pasipylė daug įvairių socialistinių raštų, kurie šiek tiek padarė įtakos jaunimui, kuri bendrai yra palinkusi pasiliuosuoti nuo bent kokio suvaržymo; tačiau iki karo tikėjimas stovėjo labai aukštai liaudies tarpe. Jį palaikė labiausia suvalkiečiai savo "Šaltiniu", kuri liaudis daugiausia buvo pamėgusi.

Pradėjo kurtis labdarybės draugijos, apšvietos ("Saulė"), ukiškosios. Kaip būtų šis judėjimas išsivystęs toliau, jei nebūtų užėjęs karas, tai nežinia.

Bet karas yra padaręs tikėjimui neapsakomos žalos, kurios pasekos dar ir dabar yra atjaučiamos.

Žmonės, matydami karo baisenybes, praliejamą kraują, plėšimus, paleistuvavimus ir įvairias neteisybes, priprato prie jų ir patys pradėjo jau žiūrėti nebetikybinėmis akimis į daugelį

dalykų — “Jei jam valia, tai delko man yra neleista?!”

Vokiečiai tikybos nelietė; į pamaldas nesikišė, bet į mokyklas pradėjo brukti vokiškąją kalbą, o dažnai reikalaudavo ir leisti bažnyčiose laikyti savo liuteriškąsias pamaldas, už ką nė vienas kunigas yra nukentėjęs.

Paskelbimas Lietuvos nepriklausomybės sukėlė žmonėse tautiškąjį susipratimą, bet vienkart ir daugelį atitolino nuo Bažnyčios. Šito priežastimi buvo bolševizmas (komunizmas), kursai keletą mėnesių buvo varginęs Lietuvą ir kurio įtaka ir dabar labai žymi.

Prie bolševizmo buvo prisidėję visi tie, kurie jau ir pirma buvo vedę prieštikiybinius kurstymus, o paskui visi tie, kurie norėjo pralobti svetimu geru, o ne buvo norėję darbo dirbti. Suprantama, jog tokiems eiti su Bažnyčia ir josios tikėjimu buvo nepakeliui. Togidel jie ir buvo atsistoję prieš tikėjimą. Tarp šių

ktai nuo savęs nusikratyti vokiečių priešpaudos, bet dabar šis egoizmas bolševikų įtaka ir jų sėbrų socialistų dar padidėjo. Taip šiuo žvilgsniu tikėjimas žymiai susilpnėjo.

Lietuvos valdžiai susidarius, visais žvilgsniais sujudo Lietuvos visuomenė. Išrinkimas valdžios, nustatymas tvarkos, socialus klausimas — visa tas pagimdė partijų daugybę (iki 23.). Kiek viena su savo nusistatymu (programa), bet jas visas galima sumesti į dvi rūši: tikiybines ir bolševistines pakraipos. Su prantama, jog juos lemė netikėtai socialų gyvenimą, bet ir tikiybinį, jojo jausmus, jojo siekius, jojo vidujinį susitvarkymą.

Jau nekalbant apie bolševikuojančias partijas, nuo valstiečių pradendant ir baigiant bolševikais, kurios daug žmonių apkvailino savo neišpildomais pažadėjimais, ir pačios krikščioniškosios, gal, ne mažai prisidėjo prie sumažinimo

Mokytojų ar liaudies, ar aukštesniųjų mokyklų dauguma, dar nuo rusų laikų yra nusistačiusi prieš tikyba. Žinoma, jie, stovėdami taip arti liaudies darė jai didelės įtakos, bet įvairios "pavasarininkų", "ateitininkų" ir t. p. jaunimo draugijos sutelkė geriausias, doriasias jėgas, kurių obalsis yra "Dievas ir Tėvynė". Šitaip jaunimui susitvarkyti, be kunigų, padėjo ir žymūs mokslinčiai (Univ. prof. Eretas) ir nemažai mokytojų, kurie gerai supranta, jog tėvynė gali tikrai tada klestėti ir augti, jei eis iš vien su Bažnyčia, nes ši viena veda prie doros, o be doros kiekviena valstybė turi žlugti, kaip tai mums parodo visų tautų istorija.

Tikėjimui, o kas seka, ir dorai palaikyti rūpinasi "Katalikų veikimo centras", prie kurio priklauso žymūs mokslinčiai ir Lietuvos veikėjai.

Katalikų veilimo centras dabar su-

ėmė savo priežiuron visas draugijas: jaunimo, pavasarininkų ir ateitininkų, labdarybės, apšvietos ir t. p. Tikėjimas Lietuvoje pradeda tvirtėti, nes yra atsirėmęs jau ne vien jausmų, bet ir proto, kam padeda katalikiškosios pakraipos laikraščių ir knygynų daugybė. Skaitymas laikraščių ir knygų, steigimas tikybinės pakraipos viešų knygynų duoda žmogui suprasti, kur yra laimės kelias, kas veda prie gerovės, atveria akis ir duoda pažinti visus bolševikuojančių partijų klastingus pažadėjimus ir vyliojimus, vedančius vien pražutin, kaip gyvenime parodė Gryniaus laikai ir Plečkaičio nuotikiai.

Yra vilties, jog katalikiškoji sąvoka užims kaskart platesnį akiratį, nes jaunimo draugijos ir palaikymas katalikiškosios spaudos eina vis didyn, o šis ir yra vienintelis kelias pažinti tiesą ir pasiekti gerovės.

Snaudalis.

Senieji Kražiai.

P. Tarasenka.

Nuošaliai nuo didelių prekybinių kelių, miestų ir įvairaus šių dienų gyvenimo triukšmo, plačiam šiauriniam Raseinių apskrities gale, yra nedidelis Kražių miestelis.

Gerai žinomas visiems Kražių vardas dėl įvykusių juose 1895 metais kruvinų žudynių lietuvių — kaimiečių, norėjusių užstoti ir neleisti išniekinti rusams savo bažnyčią ir mažiau gal žinomą turiningą Kražių istoriją ir jos reikšmę kulturiniam Žemaičių klestėjimui. Neliesdamas dabartinių Kražių su naujai įkurta gimnazija, kurioj gyvos senųjų buvusių Kražiuose mokyklų tradicijos, keliais bruožais priminsiu garstą Kražių pra¹⁹¹¹

Kražių pradžia paslėpta amžių gilumoje. Kai kurie speliuoja, kad pavadinimą jie gavę nuo pirmo čia įsisteigusio ukį lietuvio Kražio. Tikrumoje tačiau Kražių pradžia yra dar iš tų tolimų praeities laikų, kada tame krašte ir lietuviai negyveno. Nors apie tuos laikus jokių istorinių žinių nėra, bet rastieji Kražių apylinkėse akmenų kapai su sulenktų lavonų laidojimais, yra klasiškų vario bei žalvario kultūros laikų liekanos, dar visą tukstantį metų prieš Kristų.

Nėra tikrų žinių, kada Kražių apylinkėje apsigyveno lietuviai, bet įvairios randamos čia liekanos ir bendros žinios apie priešistorinius Lietuvos laikus duoda progos manyti, kad V—VI šimtmetį Kristui gimus čia jau gyveno

giminingi lietuviams kuršiai, o vėliau apsigyveno ir lietuviai. Nuo kuršių bei lietuvių apsigyvenimo laikų be daugelio įvairių Kražių apylinkėse aptinkamų liekanų pažymėtini yra “Medžiokalnis” — kalnas, esąs ties pačiais Kražiais, ant kurio einant padavimais buvusi medžioklės deivės šventykla, vis tai netoli Šventaragių. Neturiu žinių, kad ties Šventaragių kaimo butų kurių nors archeologiskų liekanų, bet neabejoju, kad ten yra senoviškos lietuvių kapinės. Vardas “Šventaragiai” rodo, kad čia buvo mirusiųjų gerbimo šventykla **raguva** bei **ragas**, kur buvo laidojami ir mirusieji. Panašiais pavadinimais (Šventaragiai, Alkaragiai, Raguva, Ragai) žinomi Lietuvoj kelios vietos ir visur jose yra pastebėtos senoviškos kapinės. Šios ir kitos Kražių apylinkės senoviškos liekanos rodo, kad čia dar iš neatmenamų priešistorinių laikų buta kulturinio ir dvasinio gyvenimo centro, kuriuo Kražiai nenustoja buvę ir ilgų istorinių amžių laikais.

Pirmą kartą Kražių vardas yra pažymėtas 1253 m. abejotinos istorinės vertės dokumente, kuriuo karalius Mindaugas Kražių apylinkę drauge su kitomis Žemaičių sritimis paveda valdyti kardininkams. 1390 m. lietuvių ir kryžuočių pasitarime Karaliaučiuje dalyvavo ir šie Kražių srities atstovai: Eimeris, Evildas, Vid(e)as, Gecas, Eibutas ir Kamovitas. Nors sutartimi žemčiai turėjo eiti į karą kartu su kryžuočiais, bet vargu ar buvo ji vykdoma.

(Bus daugiau).

Katalikų Pasaulys

MEKSIKA. — Vieną dieną Lacatec'ojoj, Meksikoje Tėvas Correa nešė ligoniniui paskutinę šv. Komuniją. Tačiau nežiurint didžiausio atsargumo, užklupo jį burys kareivių. Tyčiodamies iš jo, kareiviai norėjo atimti ir išniekinti šv. Sakramentą.

— Galite jus mane žudyti! — sušuko kunigas — bet tokio šventenybės išniekinimo aš niekuomet nepakęsiu!.. Ir greitai atšokęs keletą žingsnių atgal, jis suvalgė šv. Ostiją.

Kareiviai dukdami metėsi prie kunigo ir žiauriai jį niekindami nusivedė pas savo vadą.

— Pirmiausia, — pasakė jam vadas, — išklausk išpažinėių šitų maištininkų, kuriuos aš tuojau sušaudysiu, tada ir su tavimi galėsime pasikalbėti.

Kunigas, mielai atliko šią pareigą ir drąsino sugautuosius katalikus. Tačiau vos tik belaisviai suskubo atlikti išpažintį, kaip vadas tuojau kreipėsi prie kunigo:

— Tuč tuojau ant vietos man turi pasakyti, ką tau šie žmonės kalbėjo!..

— Niekuomet! — griežtai atsakė kunigas.

— Kaip tai? Niekuomet!?! šaukė vadas, jei dar nepasakysi, tai tuojau liepsiu tave, kaip šunį sušaudyti!

— Daryk, Tamsta, ką nori! Tačiau žinok, kad joks kunigas nelaužys išpažinties paslapčių. Ir aš esu pasirengęs mirti!

Iš nepaprasto įtužimo vadas tuojau įsakė sušaudyti tą kilnų kunigą ir jau netrukus jo nekaltu krauju pasruvo nelaimingoji Meksikos žemelė...

— Vienose laidotuvėse numirėlių per vėlai nunešė į kapines. Tą patį vakarą jo nebelaidojo. Vienas gimnietis pasiūkė saugoti jo kūno. Kiti, rodos, buvo išsiskirstę, norėdami surasti bent kokį kunigą.

Staiga naktį jį išgązdino keletas šuvių. Kitą rytą budėtojas paklausė kapinių sargo, ką tie šuviai reikštų. Šis jam atsakė:

— Eik, Tamsta ir pats pasižiūrėk! Bet, jeigu, dar Tamstai gyvenimas miela, žiūrėk, kad niekam apie tai nesakytum!.. Ir sargas parodė jam įvairių kunigų kūnus, kurie tą naktį buvo nušauti ir pridurė, jog kitomis naktimis tas pats atsitinka...

Gvadaljar'oje kunigą Sabą Reyes apipylė benzinu ir gyvą sudegino.

VOKIETIJA. — Čia kiekvienai parapijai tenka 2692 žmonės (o protestantų 2505 žm.). Kunigų prieauglis žemiausiai buvo nukritęs 1925 m., dabar vėl eina geryn. 1925 m. teologijos studentų buvo 2648, o 1926 m. tas skaičius pakilo ligi 2785. Vienuolynų gyvenimas eina geryn. Vyrų vienuolynų 1925 m. buvo 536, o 1926 m. jau 559 (prieauglis 23). Vyrų vienuolių yra 10,458 (prieauglis, palyginus su 1925 m., buvo 496). Moterų vienuolynų buvo 6619 (130 daugiau negu 1925 m.), o narių pasiekė 73,880 (prieauglis 2160). Daugiausia yra benediktinų (1643), juos seka pranciškonai (1483), gailėstingieji broliai (1049), kapucinai (878), Steiler misijonieriai (518), jėzuitai (504), redemptoristai (372); pallotiniai (331); likusieji vienuolynai turi mažiau kaip po 300 narių. Vokiečių misijos (Kinuose, Japonijoje, Pietų Afrikoje) užima 41 sritį, kuriose yra 2 prelaturų, 13 apaštališkų vikariatų ir 17 apaštališkų prefektūrų. Vokiečių misijonieriai atvertė į kat. tikėjimą 897,651 žmones.

MUSŲ DARBAI

Am. L. K. Rytinių Valstybių Konf. Bernaičių Kolegijos klausimu rezoliucija. Referuoja K. Krušinskas. Po kalbos svarstoma ir gale skaitoma rezoliucija ir vienbalsiai priimama.

“Žinodami, kad jokia tauta negali gyvuoti neturėdama tinkamų tautą vesti vadų; kad tinkamus tautos vadus priruošia tikrai gera tautinė mokykla; kadangi tėvai Marijonai yra įsteigę Amerikos Lietuvių Bernaičių Kolegiją, kurios namams pastatyti dabar visoje Amerikoje daromas vėjus; todėl giliai atjausdami Bernaičių Kolegijos reikalingumą raginame visus aukoti pirmosios Amerikos Lietuvių Bernaičių Kolegijos namų fondui per Tėvus Marijonus Chicagoje.

Pagarsinimų Biznis.

Niekur kitur nėra taip išsiplatinęs apgarsinimų biznis kaip kad pas mus Amerikoje. Čia išleidžiamos didžiausios pinigų sumos įvairiausiems apgarsinimams. Kompanijos, kurios apgarsinimų biznį veikia, sukrovė milijonus dolerių pelno. Jeigu tiek pinigų išleidžiama apgarsinimams, tai reikia manyti, kad “garsintis apsimoka.”

Eidami šiuo dėsniu ir Kolegijos vedėjai išleido pereinamais metais kolegijos katalogą. Į šią darbą jie pakvietė beveik visus Chicago lietuvius biznierių, kad ir jie šiame leidinyje pasigarsintų. Viena, jie pasigarsindami, garsina savo biznį mūsų plačioje lietuvių išėivijoje Amerikoje, ir antra, jie teikia paramos ir šiai naujutei mūsų vienintėlei mokslo įstaigai bernaičiams. Buvo kreiptasi visur, kur tikrai randamas lietuviškas profesionalas ar biznierių, bet ne visur gautas tolygus atsakymas.

Aplamai reikia pažymėti, kad Chicago lietuviai profesionalai ir biznierių įvertina garsinimosi biznį ir neatsisako, tuo pačiu atveju, paremti nuosavą mokslo į-

staigą. Tokių rasta gana daug. Pirmoje eilėje reikia pažymėti p. Joną Baltutį, gazolino ir aliejaus stoties savininką (1543 W. 46 st.); p. M. Žaldoką, arkitektą (1263 N. Paulina st.); p. Vincą Nausėdą, vaigomų daiktų krautuvės savininką (1614 Wabansia ave.); p. P. Cibulskį, dažymo kontraktorių (2334 So. Leavitt st.); ir Peoples Furniture Co., kurią sekmingai veda p. M. Kezas (4177-83 Archer ave.) ir p. J. Nakrošis (1922-32 So. Halsted st.)

Savo palankumo pareiškė ir kiti biznierių, kaip pavyzdžiui — S. Fabian Co., realestatininkų ir apdraudimo lietuviška kompanija (Halsted and 35 st.); p. A. Vaitkevičius, fotografas (636 West 18 st.); p. Vincas Jucius, valgyklos savininkas (3241-43 Halsted st.); p. M. Kiras, kontraktorius ir notaras (3335 So. Halsted st.); p. J. Dabravolskis, mėsos krautuvės savininkas (netoli “Draugo” spaustuvės); p. Vincas Stulpinas, namų statytojas (3255 So. Halsted st.), kuris ir Kalėdų metu neužmiršo mūsų kolegijos, suteikdamas žymių auką; p. C. Suromskis and Co., realestatininkas (5833-35 S. Western ave.); p. J. Radžius, graborius ir balzamuotojas (668 W. 18 st.); p. P. Baltutis, realestatininkas ir agentas (iš savo senoje ofiso persikėlęs į 3327 S. Halsted st.; Bridgeport Furniture Co. (3224 So. Halsted st.); p. S. Lachavičius, lietuvis graborius (2314 W. 23rd pl.); p. A. Marcinkevičius, žinomas siuvėjas (1840 W. Wabansia ave.); Universal State bankas (3252 So. Halsted st.), kurio vedėjas p. Elias dabar Kalėdoms vėl atsiuntė “Dienos Uždarbį” kolegijai sumoje \$25.00. Buvo kreiptasi ieškant pagarsinimų ir į kitas lietuviškas bankas, bet buvo gautas neigiamas atsakymas.

Neužmiršo mus paremti žymus skaičius ir profesionalų, kaip dr. Poška (3133 So. Halsted st.); dr. Lauraitis, žymus

dentistas (2423 W. Marquette Road), kuris Kalėdoms kolegijai pasiuntė "Dienos Uždarbį" sumoje \$25.00. Panašių remėjų buta ir daugiau — dr. Račkus, dr. Serner, dr. Juozaitis, dr. Zalatoris, dr. Smetana, ir dr. O'Britis. Čia reikia pažymėti Joseph Triner Co. (1333 So. Ashland ave.), pagarsėjusią savo sėkmingais vaistais.

Buvo ir daugiau asmenų, pagarsino savo biznį mūsų kataloge. Sunku juos visus ir išvardinti. Paminime tik tai tuos, kurie savo didesniu duosnumu mus parėmė. Reikšdami dėkingumo žodžius, kartu reiškiamo vilties, kad mūsų lietuviai katalikai žmonės savų profesionalų ir biznierių, kurie remia mūsų tautą, neaplenks ir reikale visuomet kreipsis į savus. N.

Kolegijos Remėjai:

Ag. Jarmalavičienė Montello, Mass.	3.00
Miss A. Meale Bernardsville, N. J.	3.00
Matas Krasinskas Sommers, Conn.	5.00
A. S. Vaitkus Dayton, O.	3.00
K. Goberis E. Chicago, Ill.	3.00
Z. Normantienė Niagara Falls, N. Y.	3.00
O. Vismont Brockton, Mass.	3.00
O. Šileikienė Detroit, Mich.	3.00
U. Auškalnaitė Chicago, Ill.	3.00
A. Butkus Chicago, Ill.	3.00
J. Blankus Chicago, Ill.	3.00
J. Lipians Chicago, Ill.	3.00
O. Klebonienė Chicago, Ill.	3.00
A. Balanda Waterbury, Conn.	3.00
M. Matulevičienė New Britain, Conn.	3.00
J. Žukauskas Chicago, Ill.	3.00
Kaz. Vestfilda S. Boston, Mass. (Amž. Rem.)	25.00
R. Kašetienė So. Boston, Mass. ...	3.00
Ag. Krasinskienė S. Boston, Mass.	3.00
K. Andriejaitis S. Boston, Mass.	3.00
V. L. Vaškys S. Boston, Mass. ...	3.00
M. Ausiukaitė S. Boston, Mass. ...	5.00
O. Siaurienė S. Boston, Mass. ...	3.00
O. Kibartienė S. Boston, Mass. ...	5.00
P. Ciuteikienė S. Boston, Mass. ...	3.00
A. Majauskaitė S. Boston, Mass.	5.00

A. Majauskaitė S. Boston, Mass. (Savaitės uždarbį)	15.00
V. Tamulaitis S. Boston, Mass. ...	3.00
M. Šidlauskienė S. Boston, Mass.	3.00
L. Savickienė S. Boston, Mass. ...	3.00
K. Bratienaitė S. Boston, Mass.	5.00
Reinis Kundrotas S. Boston, Mass.	5.00
K. Sidabrienė Moundville, W. Va.	3.00
M. Barauskienė Mattapan, Mass.	3.00
P. Giedraitienė Mattapan, Mass.	3.00
J. Pivarunienė Mattapan, Mass.	3.00
V. Kasparavičienė Dorchester, Mass.	3.00
Z. Motiejunienė Dorchester, Mass.	5.00
Euf. Firauskienė Dorchester, Mass.	3.00
Ig. Kimantas Dorchester, Mass. ...	3.00
K. Šnarienė Dorchester, Mass. ...	3.00
J. Petrauskas Dorchester, Mass.	5.00
Vosylis Dorchester, Mass.	3.00
J. Mačiulis Dorchester, Mass.	3.00
L. Mačiulienė Dorchester, Mass. ...	3.00
A. Stravinskas Mattapan, Mass.	7.00

(Bus daugiau).

Nuoširdžiai dėkui, gerb. Remėjams už aukas.
Remėjų Centras.

A. † A.

ZOFIJA BANEVIČIENĖ,

Marijonų Kolegijos nuolatinė Remėja ir veikli darbuotoja mirė gruodžio 6 d. 1927, St. Charles, Ill.

Visi Remėjai malonės sukalbėti už ją po Rožančiaus dalį; Marijonų Vienuolyne už ją jau atlaikytos dvejios šv. Mišios.

A. † A.

STANISLOVAS ŽVIRGŽDYNAS,

Mar. Kolegijos nuolatinis Remėjas, mirė Gruodžio 29 d. 1927, Mt Greenwood, Ill. Visų M. Kolegijos Remėjų prašome sukalbėti po Rožančiaus dalį už Stanislovą Žvirgždyną, Marijonų Vienuolyne jau atlaikytos dvejios Mišios už jo sielą.

Amerikos Lietuvių Žinios.

WEST PULLMAN, ILL. — Vasarą čia miestelis pilnas žaliuojančių medžių ir gražių žydinčių gėlių. Dirbtuvių neperdaugiatsia. Normaliais laikais vietos gyventojams darbo užtenka. Bet šiuo metu ir čia didelis nedarbas žmones spaudžia. Vieni turime vilties geresnių laikų sulaukti.

Mūsų klebonas dabar lanko parapiją prašydamas aukų jos reikalams. Mat, šiemet klebonija gražiai pertaisyta, gatvių bei šaligatvių darbas baigtas, mokykla atnaujinama; visa tai atsėjo nemaža pinigų mūsų mažytei parapijai. Bet westpullmaniečiai savo duosnumu bažnyčios reikalams yra nepalyginami kitiems. Reikalui prisėjus net po keletą dešimtinių pakloja. Taip ir dabar. Pereitą sekmadienį girdėjau kleboną bažnyčioj sakant, kad naujos užsitrauktos skolos jau atmokėta apie \$5,000.00. Valio, westpullmaniečiai.

Kopija laiško, pasiųsto Prez. A. Smetonai. Gruodžio 17, 1927. Jo Ekscelecijai A. Smetonai, Liet. Resp. Prezidentui, Kaukasas, Lietuva.
Pone Prezidente:—

Šiuomi turime didelio malonumo Jūsų Ekscelecijos vardu ir adresu siųsti kabeliu Chicagos lietuvių 4 gruodžio dienos mass-mitingo lėšų likučius, sumoje 1,200 litų, kuriuos mitingo dalyviai iš kalno nuskyrė Lietuvos Respublikos Raudonajam Kryžiui.

Prie šios progos leiskite, Pone Prezidente, pastebėti, kad tas mitingas energingai gynė Lietuvos Nepriklausomybę su sostine Vilniūm ir širdingai geidė lietuvių vienybės.

Linkėdami Jūsų Ekscelecijai geros sveikatos, liekame, su gilia pagarba,

Dr. K. Drangelis ir V. M. Stulpinas.

DETROIT, MICH. — Skaitykite ir platinkite "Draugą" bei "Laivą". Užprenumeruokite ir giminėms Lietuvoje. Kurie norite gauti "Draugo" ar "Laivo" pamatymui, kreipkitės pas žemiau pasirašiusį. Visuomet galima užsiprenumeruoti katalikišką laikraštį, prie kurio pridėdama da gražių dovanų. Dėkime pastangų, kad 1928 metais Detroito būtų mažiausia 200 naujų skaitytojų. Todėl visi lietuviai skaitykite "Draugą". Jame telpa daug žinių iš viso pasaulio.

Šiomis dienomis užsisakę "Laivą" visi džiaugiasi.

P. Semenavičienė žada nuo Naujų Metų užsisakyti ir "Draugą."

E. Dapkienė ir-gi džiaugiasi "Laivu" ir kitiems pataria skaityti.

P-lė V. Čepelioniūtė, išymi Detroito lietuvaitė, šv. Jurgio parapijos narė, ir-gi pamylėjo "Laivą."

Kazys Petrokas visų Detroito žinomas veikėjas užsirašė "Draugą" ir žada apie tuziną surasti naujų skaitytojų.

Lietuviai, remkite tuos biznieriū, kurie skaito "Draugą."

Povilas Petrulis, barberys neapseina be "Draugo" ir jį myli. Atsilankę žmonės turi ko naudingo paskaityti.

P. Petrulis yra seniausias barberys Detroit. Jo barberinė yra po num. 9253 Cardoni ave., priešais Širvaičių krautuve.

V. P. Jedinkus, 9616 Russell St.

Klausimai ir Atsakymai

KLAUSIMAS. — Kur lietuvaitei geriau eiti į vienuolyną — Amerikoje ar Lietuvoje? *V. B., Geneva, Ill.*

ATSAKYMAS. — Lietuvaitei, Amerikoje gimusiai ir čia augusiai, geriau yra stoti į Seserų Pranciškiečių arba Kazimieriečių vienuoliją. Taigi lietuvaitei, kuri gimė ir augo Lietuvoje, geriau yra stoti į vienuoliją Lietuvoje.

KLAUSIMAS. — Kodel žmogus jau yra taip linkęs, kad kito blogus darbus nupeikęs, net ir į laikraščius parašius, tiktai žinoma ne savo?

“Laivo” Sk. North Abington, Mass.

ATSAKYMAS. — Kadangi mūsų pirmutiniai tėvai nusidėjo, todėl nuodėmė suardė žmogaus dvasinę prigimtį. Kiekvienas žmogus iš savo prigimties yra palinkęs į blogą. Jisai savo puikybėje, kuri yra nuodėmės pradžia, norėdamas save paaukštinti, kitus žemina ir jų vardą teršia, manydamas, kad žmonės jį laikys geresniu negu kitus jo pažįstamus.

KLAUSIMAS. — Girdėjau kunigą sakant per pamokslą, kad apmąstinėti Kristaus kančią ir apverkti, tai tos ašaros yra brangios vertės. Bet vėl skaičiau vienoje knygutėje, kad toksai susigraudinimas, kitokių dorybių neturint, yra tartum grybai, kurie išdygsta ir greitai pranyksta.

“Laivo” Sk., No. Abington, Mass.

ATSAKYMAS. — Ašaros, kurias sužadino Kristaus kančios apmąstymas yra didelės vertės, nes jos veržiasi iš Dievo meilės. Jeigu čia žmogus, dvasios pagavime, verkia, čia vėl nusideda — žinoma, kad jisai neturi jokios dvasinės naudos. Bet jeigu jisai vienija savo meilės ašaras su gerais darbais, tuomet turi Dievo palaimą ir didelę dvasinę naudą.

KLAUSIMAS. — Kas tai yra skais-

tybė širdies? Jeigu aš, budama mergaitė, esu priversta nusidėti prieš skaistybę, visiškai prieš savo valią, tai kokia čia bus širdies skaistybė, nes aš busiu vienok praradusi tą skaistybę.

“Laivo” Sk., No. Abington, Mass.

ATSAKYMAS. — Kaip tik Tamsta pati sau prieštarauji. Jeigu sakai, kad nusidėjusi prieš savo valią, reiškia be širdies-valios sutikimo ir noro. Tokiu būdu širdis buvo skaisti ir liko skaisti. Jeigu širdyje niekumet nebuvo skaistybės suteptimo, tai toji širdis yra pilnoje savo skaistybėje. Ir tokia mergaitė, nors ir priversta nusidėti prieš skaistybę, nėra praradusi tos gražios angeliškos skaistybės dorybės.

KLAUSIMAS. — “Laive” yra pasakyta: pinigai yra raktas į visokius vartus išskyrus dangiškuosius. Bet ar negali kartais pinigai būti raktais ir į dangiškuosius? Pavyzdžiui, Chicago apeliinkėje yra ruošiami bernaičių kolegijai didesni namai, kurių pastatymui reikalinga didelė pinigų suma. Kolegijoje jaunos sielos bus auklėjamos katalikiškoje dvasioje, tuo pačiu vedami į dangų. Ar šiuo atveju pinigai nebus raktais į dangiškuosius vartus?

Lietuvos Duktė.

ATSAKYMAS. — Reikia kiekvienas pasakymas tinkamai suprasti. Pinigai yra Dievo sutvėrimas ir kaip kiekvienas sutvėrimas gali būti žmogaus geram ar blogam tikslui sunaudotas. Kad pinigais galima žmones papirkti, tai yra žinomas daktas. Pinigas kiekvienus vartus atidaro, bet dangiškųjų vartų pinigais nenupirksi, bet tiktai gerais darbais. Rėmti savo skatiku geras darbas yra šventas pasielgimas ir todėl kaip toksai prisideda prie dangaus karalijos įgijimo.

KLAUSIMAS. — Delko “Laivas” neatsako į daug klausimų?

A. B., Hinsdale, Ill.

ATSAKYMAS. — “Laivas” yra įvedęs “atsakymų į klausimus” skiltis tuo tikslu, kad tiems žmonėms, kuriems yra sunku prieiti prie knygų ar šiaip jau žmonių, rūpimiems klausimams išrišti, duoti trumpų patarimų ir suteikti žinių, iš kurių galėtų žmogus gauti paaiškinimo rūpimais klausimais. Taigi “Laivui” rūpi patarti žmogui sielos ar kuno varguose ir apšviesti jį dvasiniais.

Iš to aišku, jog “Laivas” atsako tik tai į klausimus, kurie paliečia pačius klausiančius, o ne kitus asmenis, ir kurie yra iškeliami doros žvilgsniu. Be to jį atsako į aiškiai sustatytus klausimus ir aiškiai suprastinai surašytus.

Todel “Laivas” neatsako: 1. Neatsako į taip neaiškiai ir nesuprantamai sustatytus ir neperskaitomus laiškus, kad

žmogus nežinai, ko čia norima sužinoti, ar apie šviesą, ar tamsą, ar apie žmogų ar žvėrį... “Laivas” ne Dievas, — nežino, ko nori rašytojai.

2. Neatsako į klausimus, paliečiančius kitus asmenis, nes “Laivas” tai ne “pletkininkų” organas, kursai užsiimtų iškelimu aikštėn Onos ar Marijonos, Petro ar Jono pikty darbų.

3. Neatsako į tuščius klausimus, kiek kainuoja čeverykai balti, kiek juodi, kiek trumpos, kiek ilgos suknelės ir tam panašiai, nes tam yra skelbimai.

4. Neatsako ypač į klausimus, iš kurių matosi intencija, ar noras pasityčioti iš tikėjimo ar doros.

Taigi iš šito gal jau bus aišku, delko kaip kurie klausimai “Laivo” paliekami be atsakymo. O jei del neatsakymo rašytojas grėsia nebeskaityti “Laivo” ir kitus prieš šio prikalbinėti, ta jau čia nieko nebepadarysi — kaip pasiklosi, taip ir išmiegos.

Lietuvos Žinios

Laiškas iš Lietuvos. — Aštriausia cenzura neleidžia spaudai atvaizduoti, kas ištikro darosi Lietuvoje prie p. Voldemaro vyriausybės. Delto Lietuvos laikraščiuose arba nutylima liudni vidaus politikos faktai, arba jie iškreipiami. “Lietuvis” ir “Lietuva” rašo, ką tik įmanydami — kitų pakraipų spauda neturi mažiausios galimybės atšaukti iškraipytas arba pramanytas žinias. Net laišakai iš Lietuvos pašto neišleidžiami, jeigu juose yra bent šešėlis to, kas Lietuvoje darosi.

Prieš Ženevos posėdžius visos Lietuvos politinės grupės pasisiulė sudaryti koalicinį kabinetą, kad sustiprinti ir suce-

mentuoti Lietuvos vidaus politiką. Į šią koaliciją turėjo įeiti Kr. Demokratai, Uk. Sąjunga, Uk. Partija, V. Liaudininkai ir Tautininkai. Socialdemokratai į koaliciją nebuvo kviečiami, bet ir jie pareiškė, kad koalicinį kabinetą ir jie remt.

Bet Smetona ir Voldemaras tikrai pasityčiojo iš šito pasiūlymo. Jie pareiškė, kad prieš Ženevos posėdžius jie nemato reikalo keisti dabartinę vyriausybę. Voldemaras pareiškė, kad jį atsistatydinsias, jeigu Ženevoj jam nepavyktų apginti Lietuvos reikalų.

Kaip Voldemaras gyrėsi gimsias šiuos reikalus galima spėti, kad ir iš to pasa-

kymo, kad jisai ir Smetona sakėsi verčiau mirti su ginklu rankoje, negu pradėti derybas su lenkais pirmiau neišrišus Vilniaus klausimo.

Kad parodyti, jog vieni tautininkai buk esą toki drąsus, "Lietuvis" paleido žinių, kad Kr. Demokratai ir Uk. Sąjunga dirba už Pilsudskio pinigus ir einą drauge su Plečkaičiu. Šitie biau rūš įtariamai buvo platinami ypač kariuomenėje.

Dalykai taip paaištrėjo, kad š. m. lapkričio 28 d. 7:30 vakare į kun. Krupavičiaus butą Kaune Mickevičiaus 32 įsiveržė septyni jauni leitenantai aviatoriai, kurių 4 įėjo į saloną ir trys stovėjo prieškambarį. Dar apie 10 karininkų buvo apsupę namus. Su revolveriais rankose karininkai švaistėsi po kambarį. Kun. Krupavičius pasakė, kad jeigu jie atėję jo žudyti, nėra reikalo laukti, nes jisai vienas nuo minios neatsiginsias. Karininkai atsakė, jog šiuo tarpu atėję tiktai persergėti, kad Krupavičius su Pilsudskiu nesusidėtų. Jeigu nepaklausys — kitą kartą ateis jo nužudyti. Šitie svečiai išbuvo kun. Krupavičiaus kambariuose apie 20 minučių ir galop išėjo.

Jiems tebėsant kambariuose kun. Krupavičius skambino telefonu p. Smetonai. Atsiliepė jo adjutantas ir žadėjo sujungti su p. Smetona, jeigu jisai sutiks kalbėti. Bet Smetona neatsiliepė. Tuo metu pas Krupavičių turėjo būti posėdis, kad pasitarti, nes tą patį vakarą 9 valandą turėjo

buti posėdis pas p. Prezidentą del koalicionio kabineto, Karvelis, Stulginskis ir kiti, pastebėję karininkų užpuolimą, skambino, kas Voldemarui, kas Tubeliui, kas komendantui. Niekur pagalbos nebuvo.

Tiktai vyriausybės elgesys rodo, kad ne be jos žinios buvo padarytas tasai užpuolimas, nes tautininkai kone atvirai kalba, kad reikią pradėti žudyti ir kitų partijų žmones. Patsai Voldemaras pareiškė, kad prieš Ženevos posėdžius buvo susilaukyta nuo areštavimo kun. Krupavičiaus, Bistro, Mikšio ir kitų, kad nesukelti bereikalingo triukšmo. Beje, karininkai buvo įsiveržę ir pas p. Mikšį, bet jo nerado namieje.

Tačiau ne visi karininkai yra toki. Jų tarpe yra žmonių, kurie su širdgela žiuri į karininkų išpolitikavimą. Laikraščiuose buvo minima, kad pulkininkas Petruitis, ant kurio pečių išėjo taip gražiai praves-ta 17 gruodžio revoliucija, sako esąs per daug susierzinęs ir jam duota atostogų. Ištikro pulkininkas Petruitis yra išvežtas ir saugojamas, kiti karininkai, kaip Šumskis, Katkus suareštuoti, o dar kiti atleidžiami nuo vietų už tai, kad prašė p. Prezidento sustabdyti vyriausybės sauvaliavimą ir vidaus pilietinį karą. Labiausia smarkauja ir varo kruviną kerštą tai Musteikis ir Daukantas su grupe jaunų karininkų, kurie mėgsta kalbėti kariuomenės vardu.

Telefonas Canal 7233

PETRAS CIBULSKIS
Maliavojimo Kontraktorius

DAŽŲ IR POPIEROS
KRAUTUVĖ

2334 So. Leavitt Str., Chicago, Ill.

Užsakykit savo giminėms į Lietuvą

"DRAUGA"

"Draugo" kaina metams Lietuvon
\$7.00; pusei metų \$4.00

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO, ILL.